0155900020

MKCRP009SGKL

Reçu CLT / CIH / ITH

Le 1 AOUT 2019

N° 443

Návrhový a evidenční list nemateriálního statku tradiční lidové kultury k zápisu do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky

A. IDENTIFIKACE NAVRHOVANÉHO STATKU

1. Název statku navrhovaného k zápisu do Seznamu:
Lidová tradice výroby vánočních ozdob ze skleněných perliček
2. Periodicita projevu statku:
Rukodělná výroba vánočních ozdob ze skleněných perliček (dále jen „vánoční ozdoby") se váže k obci Poniklá v Krkonoších. Toto řemeslo je provozováno nepřetržitě po celý rok. Navazuje na stoletou tradici výroby vánočních ozdob ze skleněných perel v Podkrkonoší.
3. Stručný popis statku:[1]
Během 15. a 16. století vznikaly v Jizerských horách a Krkonoších sklárny. Vzhledem k horskému terénu neexistoval souvislý sklářský průmysl. Pracovalo se nejvíce s polotovary ze sklářských hutí na bázi faktorského systému podomácku, formováním výrobků ze skla nad kahanem. Jednou z těchto činností byla výroba dutých skleněných perliček. Foukané skleněné perle měly široké uplatnění: již v minulosti se využívaly perle především pro výrobu bižuterie. Od 19. století do současnosti jsou perličky určeny zejména na výrobu vánočních ozdob, která je předmětem této nominace, nalezneme je však i jako doplňky na tradičních lidových krojích. Foukané perle jsou lehké, duté, tenkostěnné skleněné perle různých tvarů, které jsou vyráběny foukáním nad kahany a lampami, z různobarevných skleněných trubiček. Trubička se nahřála nad kahanem, ústy se do ní fouknul vzduch a tím vznikla perlička. Zručný perlař (tzv. foukač) tak mohl „z ruky" nafoukat 200 až 300 tuctů perel za den. Později se začalo užívat foukání perel do dřevěných nebo kovových formiček. V souvislosti s módou zdobení vánočního stromečku, jež do Čech tou dobou přišla

[1] Stručný popis statku obsahuje vlastní popis statku, stupeň autenticity, historický přehled vývoje statku, popis jeho funkcí, užité materiály a technologie apod.

14. 05. 2015
-1624-

z Německa, vymysleli skláři navlékání jednotlivých perliček na drátky a formovat z nich různé tvary ozdob na vánoční strom. Nápad se velmi dobře uchytil. Vznikla tak výroba vánočních ozdob z navlékaných skleněných perel. Poněvadž práce probíhala po domácnostech, měla každá rodina lehce odlišné ozdoby.

Výrobní postupy zůstávají i po sto letech v podstatě totožné. Stále se využívají foukací strojky a formy (nositel statku vlastní tisíc forem). Hořáky sice již nejsou na petrolej či benzín, ale na plyn. A místo měchu se používají dmychadla, foukání perliček je však stejně jako v minulosti závislé spíše na zručnosti a zkušenostech foukače, než na dokonalé technologii. Stejně jako na počátku minulého století jsou i dnes některé činnosti dělány jako domácí práce, především foukání a řezání perlí a jejich navlékání na drátky a montáž drátků do ozdob různých forem. Dodnes se zachovalo na 20 tisíc vzorů vánočních ozdob.

Originalita a ojedinělost vánočních ozdob z navlékaných skleněných perel spočívá v jejich variabilitě. Jejich konkrétní forma je totiž závislá na šikovnosti, zkušenostech a na fantazii navlékače (montážníka). Díky tomu, že se jedná o rukodělnou výrobu, je každá ozdoba unikátní a výrobce je de facto svobodný, pokud jde o formu ozdoby (místo klasické vánoční hvězdičky může sestavit z perel např. kočárek, koloběžku či jiný modernější motiv), nepracuje-li podle vzoru. Proto také dokáže oslovit širší okruh zájemců, než skleněné ozdoby vyráběné v průmyslových sériích.

V současnosti existuje v České republice již jenom jediná faktorie, jež vyrábí vánoční ozdoby z navlékaných skleněných perliček. Manufaktura Rautis v Poniklé, jako jeden z nositelů statku, si uvědomuje, že je posledním podnikem na světě, který uchovává know-how perličkových vánočních ozdob podle starých technologií. Aby udrželi tuto kulturní tradici ve svém regionu, rozhodli se majitelé manufaktury zpřístupnit své výrobní prostory veřejnosti.

4. Zeměpisná lokalizace výskytu statku:[2]

Rukodělná výroba vánočních ozdob z navlékaných skleněných perliček se historicky váže zejména k obcím Benecko, Poniklá a Vítkovice v Podkrkonoší. Centrem výroby se stala obec Poniklá, kde se toto řemeslo provozuje dosud. Obec Poniklá se nachází v okrese Semily na území Libereckého kraje. Pro region Krkonoše se jedná o velice tradiční výrobu.

Nominovaný statek můžeme z hlediska kulturně-geografické komparace označit jako

[2] Kraj (kraje), okres (okresy), obec (obce), část obce. Pokud se statek vyskytuje na území více států, je třeba je výslovně uvést.

ojedinělý fenomén, neboť se nikde jinde na světě nevyskytuje podobná technologie rukodělné výroby tradičních vánočních ozdob. Z mezinárodního hlediska je tedy tato česká tradice zcela výjimečná.

5. Identifikace nositele statku:

Nositeli statku jsou vlastníci, zaměstnanci a domáčtí výrobci spolupracující s manufakturní firmou fungující na tradičním faktorském systému Rautis, a. s. Poniklá.

a) je-li jím fyzická osoba:

Marek Kulhavý, 18. 6. 1978, Poniklá 153, 512 42 Poniklá, 736109917, *foukač, řezač, navlékač*, marek@rautis.cz.

Ludmila Kohoutová, 13. 5. 1971, Zadní Mostek 13, 544 75 Zadní Mostek, 773535085, *foukačka*, kohouti13@seznam.cz.

Jaroslava Valášková, 7. 9. 1961, Bítouchov 155, Semily 513 01, 732334386, *foukačka*.

Jitka Janatová, 20. 6. 1965, Roprachtice 148, Semily 513 01, 736149508, *foukačka*.

Souhlas nositele statku se zpracováním osobních, příp. citlivých údajů o nositeli statku:[3]
Nositel statku ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů
a) dává souhlas Ministerstvu kultury a Národnímu ústavu lidové kultury jako správcům a zpracovatelům dat se zpracováním osobních údajů, příp. citlivých údajů, pro potřeby zpracování a posouzení nominace, případné vedení údajů v evidenci kulturních statků zařazených do Seznamu a s využitím těchto dat pro potřeby dokumentace a redokumentace statku,
b) dává souhlas Ministerstvu kultury a Národnímu ústavu lidové kultury jako správcům a zpracovatelům dat se zveřejněním jména a příjmení při prezentaci tohoto statku v souvislosti se Seznamem.
Datum a podpis: **Viz. Příloha 3: TEXTOVÉ DOKUMENTY/Identifikace nositele statku.**

b) je-li jím právnická osoba:

Rautis, a. s.
Poniklá 151
512 42 Poniklá
Tel.: +420 483 300 036, 736 109 917
Fax: +420 483 300 260

[3] Osobním údajem je ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů myšlena jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitého subjektu údajů. Zpracováním osobních údajů pak jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel údajů systematicky provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky. Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace. Citlivým údajem je pak takový osobní údaj vypovídající o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filozofickém přesvědčení, odsouzení za trestný čin, zdravotním stavu a sexuálním životě subjektu údajů a genetický údaj subjektu údajů.

E-mail: info@rautis.cz Web: www.rautis.cz, www.perlickoveozdoby.cz
6. Souhlas nositele/nositelů statku s periodickou redokumentací:
Nositel/nositelé statku souhlasí s periodickou redokumentací statku prováděnou Národním ústavem lidové kultury zpravidla jednou za sedm let. Svým podpisem se zavazuje/zavazují, že pokud dojde k jakýmkoliv změnám v identifikačních údajích uvedených v bodě 5, neprodleně tuto skutečnost ohlásí Ministerstvu kultury. *Datum a podpis:* **Viz. Příloha č. 3: TEXTOVÉ DOKUMENTY/Identifikace nositele statku.**
7. Autor statku, je-li znám:
Autor statku není znám, jde o tradiční lidové řemeslo.
8. Souhlas autora statku s užitím statku pro účely vedení Seznamu a jeho zveřejnění:
Autor statku souhlasí s užitím statku pro účely vedení Seznamu a jeho zveřejnění. *Datum a podpis:*
-
9. Časové zařazení statku:
Sklářství je staré výrobní odvětví známé již ve starověkém období. Historii tohoto oboru můžeme v Čechách zařadit do středověku. Rozvoj sklářství byl spojen s kolonizací pohraničních oblastí. Sklářskou výrobu v Krkonoších můžeme datovat již od druhé poloviny 14. století. Znalost výroby skleněných perliček je však o něco mladší. Toto umění přinesli do Čech němečtí sklářští řemeslníci, kteří se od 15. století usazovali v rámci kolonizace v Jizerských horách, odkud se výroba rozšířila do Krkonoš. Skleněné perličky se původně foukaly pro výrobu bižuterie, když se však v českých zemích v předminulém století rozšířil zvyk zdobení vánočního stromečku, začali skláři ve druhé polovině 19. století navlékat perličky na drátky a tvořit z nich miniaturní napodobeniny věcí, které měli kolem sebe. Vznikaly perličkové košíčky, vějířky, konvičky, pavoučci či hvězdičky. Vrchol odbytu spadá do období 20. – 30. let minulého století, kdy vánoční ozdoby směřovaly především do zahraničí. Výroba přes módní a hospodářské výkyvy pokračuje dodnes.
10. Taxonomické zařazení statku:
Podle Metodického pokynu pro vedení Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky předmět nominace spadá pod pátou odrážku ve 2. odstavci

v Čl. 2.

Podle Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví statek náleží do kategorie uvedené pod písmenem e), odst. 2. Čl. 2.

Podomáckou výrobu vánočních ozdob řadíme ke sklářskému zlidovělému řemeslu. Hlavní materiálová charakteristika spočívá v tom, že každá vánoční ozdoba je vytvořena z foukaných dutých skleněných perel (zejména postříbřených) navlečených ručně na kovové drátky, které jsou opět ručně vzájemně navazovány (montovány) do zamýšleného tvaru ozdoby. Ty se stále vyrábí manufakturním principem s využitím faktorského systému. Z historicko-geografického hlediska se jedná o udržování lidové tradice v regionu Krkonoše, neboť Poniklá je jediným místem v České republice, kde je toto tradiční řemeslo uchováno a praktikováno.

11. Objektivní faktory ohrožující statek, pokud existují:

Statek může být ohrožen kvůli nedostatečnému odbytu vánočních ozdob. Ačkoliv je v současné době poptávka odpovídající existenčnímu zabezpečení, budoucí roky mohou přinést ekonomickou nejistotu, jako se to stalo např. roku 2002 při krizi na americkém trhu. Dále je také důležité upozornit, že mezi lidmi upadá úcta k tradicím a k řemeslné práci. Pro zachování statku je tedy klíčovou potřebou popularizace statku, udržování a rozšiřování okruhu zákazníků, a tím zajišťování trvalé udržitelnosti výroby.

12. Záchranná opatření na eliminaci rizik zániku statku, existují-li tato rizika:

Opatření k zachování nominovaného statku by se měla odehrávat minimálně ve dvou rovinách:

I. Na úrovni odborných institucí: týká se především Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici a Muzea Českého ráje v Turnově.

II. Na úrovni Libereckého kraje a Ministerstva kultury České republiky.

ad I.) Opatření k zachování nominovaného statku na úrovni odborných institucí: Národní ústav lidové kultury ve Strážnici.

A. Aktivity Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici

- Dle Metodického pokynu pro vedení Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky se očekává, že podle jeho čl. 11 bude Národní ústav lidové kultury provádět pravidelný monitoring statku, bude-li zapsán do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky.
- V případě popularizačních aktivit NÚLK zaměřených na soubor statků zapsaných na Seznam národních nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky (např. při vydání souborné reprezentační publikace) bude popularizován i nominovaný statek.

B. Specializované programy (pod záštitou Muzea Českého ráje v Turnově)

- Muzeum Českého ráje v Turnově ve spolupráci s nositelem statku naváže kontakt s odbornými institucemi (především NÚLK, další regionální odborná pracoviště pro péči o tradiční lidovou kulturu zřízená Kraji na základě Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu schválené Usnesením vlády č. 571/2003 a etnografická a technická muzea zřízená na národní úrovni) a bude spolupracovat na programech seznamujících zejména děti a mládež s technikou výroby tradiční výroby vánočních ozdob z Krkonoš včetně možnosti si tuto výrobu vyzkoušet. Toto je již v současnosti možné přímo v prostorách manufaktury Rautis, a. s. – jednoho z nositelů statku. Návštěvníci si při exkurzi prohlédnou výrobu ozdob krok za krokem. Poté si v tzv. „kreativní dílně" mohou sami vyrobit vlastní ozdobu. Jednou z částí tohoto programu by mohla být i putovní výstava.

Termín: 2016–2017

- Zpracovat nominaci některého z nositelů statku na udělení národního titulu Nositel tradic lidového řemesla a v případě jeho udělení důsledně užívat ochrannou známku, kterou pro laureáty titulu administruje NÚLK.

Termín: Jaro 2016

ad II.) Opatření k zachování nominovaného statku na úrovni Krajského úřadu Libereckého

kraje a Ministerstva kultury České republiky.

- Liberecký kraj bude využívat nominovaný statek k propagaci lidové kultury kraje. Tradici výroby vánočních ozdob ze skleněných perliček zařadí jako významný prvek lidové tradiční kultury v propagačních materiálech včetně publikací souvisejících s cestovním ruchem.

Termín: Průběžně

- Muzeum Českého ráje v Turnově požádá Liberecký kraj a Ministerstvo kultury ČR o finanční podporu na zpracování odborné studie zaměřenou na dějiny a vývoj tradičních vánočních ozdob navlékaných ze skleněných perel, respektive získat finance na publikaci, jež by přiblížila tento fenomén odborné i laické veřejnosti u nás i v zahraničí, s tím, že by byla využitelná i pro případnou publikaci uvedenou pod druhou odrážkou NÚLK.

Termín: Únor 2016

13. Prameny, literatura a odkazy na dokumentační materiál, který není přímou přílohou tohoto listu:

Prameny:

Adekvátní část sbírkového fondu Městského muzea v Železném Brodě.

Adekvátní část sbírkového fondu Muzea a Pojizerské galerie Semily.

Adekvátní část sbírkového fondu Muzea Českého ráje v Turnově.

Adekvátní část sbírkového fondu Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou.

Archiv firmy Rautis, a. s.

Kronika obce Poniklá 1918–1944.

Kronika obce Poniklá 1945–1964.

Oblastní státní archiv Litoměřice.

Okresní státní archiv Semily.

Literatura:

BACHMANNOVÁ, Jarmila: *Co my toho prožili – Vyprávěnky z Podkrkonoší I.*, Liberec 2012. ISBN 978-80-87607-07-7.

BACHMANNOVÁ, Jarmila: *Jak to bylo dřív – Vyprávěnky z Podkrkonoší II.*, Liberec 2013, ISBN 978-80-87607-18-3.

BAŠTA, Jiří: *Křehké vánoční řemeslo – Skleněné Vánoce z Poniklé*, in: Krkonoše – Jizerské hory, ISSN 1214-9381, 2010, roč. 43, č. 12, s. 4–9.

DRAHOTOVÁ, Olga: *Historie sklářské výroby v českých zemích – Od počátků do konce 19. století*, I. díl, Praha 2005. ISBN 80-200-1287-7.

HOLUBEC, Jindřich: *Vděčné vzpomínky – z pamětí a tvorby ponikelského rodáka*, Liberec 2004. ISBN 80-86807-05-3.

KIRSCH, Roland: *Historie sklářské výroby v českých zemích – Od konce 19. století do devadesátých let 20. století*, II. díl, část 1, Praha 2003. ISBN 80-200-1069-6.

KIRSCH, Roland: *Historie sklářské výroby v českých zemích – Od konce 19. století do devadesátých let 20. století*, II. díl, část 2, Praha 2003. ISBN 80-200-1104-8.

Krkonoše – příroda, historie, život, Praha 2007. ISBN 978-80-7340-104-7.

NEUWIRTH, Waltraud: *Gablonzer Glasperlen-Christbaumschmuck – Sterne*, Vídeň 2009. ISBN 978-3-900282-62-2.

NEUWIRTH, Waltraud: *Glasperlen Christbaumschmuck*, Vídeň 1995. ISBN 3-900282-45-5.

NEUWIRTH, Waltraud: *Perlen aus Gablonz*, Vídeň 1994. ISBN 3-900282-44-7.

NOVÝ, Petr: *Skleněné vánoční ozdoby – minulost, přítomnost, vize = Glass Christmas tree ornaments – past, present, vision = Glas-Christbaumschmuck – Vergangenheit, Gegenwart*, Jablonec nad Nisou, Muzeum skla a bižuterie 2010. ISBN 978-80-86397-12-2.

NOVÝ, Petr: *Soumrak perličkového kraje – vyprávění o skleněné bižuterii, osudech sklářů, sekacích strojích a Lučanské pozdvižce z 29. ledna 1890*, Liberec – Jablonec nad Nisou 2011. ISBN 978-80-87100-14-1.

PATKOVÁ, Jana: *Perly v každé chalupě*, in: V, ISSN 1213-7375, 2007, roč. VI, č. 4, s. 68–73.

PETERKA, Oldřich: *Pamětní listy obce Poniklá 1354–2004*, Poniklá 2004.

SCHEYBALOVÁ, Jana: *Krajem skla a bižuterie*, Železný Brod 1998. ISBN 80-901972-5-6.

Sopros de Nadal – Adornos atresanais de vidro, Pontevedra 2013. ISBN 978-84-95632-59-3.

Internetové odkazy:

www.perlickoveozdoby.cz

www.ponikla.cz

www.rautis.cz

www.viafabrilis.eu

Filmový materiál:

Folklorika – Perličky z Poniklé, Česká televize, Česká republika 2014, režie Renata Šáchová, premiéra 17. 1. 2015,

dostupné z: http://www.ceskatelevize.cz/porady/1102732990-folklorika/.

Náš venkov – Jestřábská zastavení, Česká televize, Česká republika 2012, režie Zdeněk Pojman, premiéra 22. 12. 2012,

dostupné z: http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1097944695-nas-venkov/212562243400011-jestrabska-zastaveni/.

Reportéři ČT – „Kerkonošské perle" vánoční česká tradice, Česká televize, Česká republika 2008, režie David Vondráček, premiéra 22. 12. 2008,

dostupné z: http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1142743803-reporteri-ct/208452801240048/.

Toulavá kamera – Perlaři z Poniklé, Česká televize, Česká republika 2013, premiéra 3. 3. 2013,

dostupné z: http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1126666764-toulava-kamera/213411000320303/obsah/246920-perlari-z-ponikle/.

B. ZDŮVODNĚNÍ KANDIDATURY

Hlavní podmínky pro zapsání statku do Seznamu, jejichž splnění musí být popsáno pro každou z těchto podmínek zvlášť, jsou mimo jiné:
Statek je

a) *dosud živý a má i v současnosti svou sociální a kulturní funkci a*
b) *je součástí nemateriálního kulturního dědictví tak, jak je definováno v bodě 2 tohoto Metodického pokynu a*
c) *je vysoce autentický a*
d) *je předáván z generace na generaci*
e) *je unikátní z hlediska ojedinělosti svědectví, které statek nese, a to zejména z pohledu historie, etnologie, kulturní antropologie aj. příbuzných společenských věd, a to v rámci souboru jevů (viz taxonomické zařazení statku v oddíle A tohoto dokumentu), k němuž statek náleží, a*
f) *je vysoce reprezentativní pro soubor jevů (viz taxonomické zařazení statku v oddíle A tohoto dokumentu), k nimž náleží, v rámci regionu, nebo v celém státě, pokud je*

tento soubor jevů rozšířen po celém jeho území.

Dále statek:

g) je vysoce reprezentativní ve vztahu ke společenstvím nebo jiným nositelům statku, zejména z hlediska jejich historické, sociální a kulturní identity a

h) je navržen k zápisu na Seznam na základě účasti společenství nebo jiných skupin, popřípadě dotčených osob nebo jiných nositelů daného statku a s jejich svobodným, předběžným a poučeným souhlasem, který musí být doložen.

Ad a):

Statek je dosud živý, neboť nositelé statku vyrábějí vánoční ozdoby ze skleněných perliček dle tradičních postupů od 19. století. Tradice výroby je tedy přes sto let stará a má stále svou kulturní a sociální funkci v regionu. Pro nositelé statku (a i pracovníky manufaktury) zajišťuje výroba vánočních ozdob zdroj obživy, kontakt s výrobou skleněných perliček a perličkových vánočních ozdob, tvoří součást jejich života. Zároveň si však jsou vědomi význačnosti perlařského řemesla i historické tradice, jež je spojena s jejich krajem. Chápou to jako lidové dědictví Krkonoš.

Ad b):

Postup rukodělné výroby řadíme do nehmotného kulturního dědictví, neboť odpovídá definici tohoto dědictví, jak je specifikováno v Čl. 2, písm. a), poněvadž jde o dovednosti, jakož i materiály a vzniklé artefakty, tj. vánoční ozdoby z navlékaných skleněných perel, jež nositelé, tj. foukači, navlékači atd., považují za součást svého nemateriálního kulturního dědictví, které je zdrojem mj. i jejich výdělku. Toto nemateriální kulturní dědictví, resp. jeho výsledné artefakty, předávané z generace na generaci, je nositeli neustále přetvářeno v závislosti na jejich historii, je znakem jejich identity, neboť je mj. výsledkem jejich individuálních schopností (šikovnost, zručnost) a individuální tvůrčí fantazie, pokud jde o konečnou formu výrobku, zároveň užívání osvědčených postupů je znakem kontinuity tohoto dědictví. Sama ve světě ojedinělá existence tohoto nominovaného statku je důkazem a příspěvkem ke kulturní rozmanitosti; šikovnosti a tvůrčí fantazii, kterých je při výrobě ozdob třeba.

Ad c) :

Statek je vysoce autentický:

- z geografického hlediska (vyrábí se stále tam, kde vznikl a nikde jinde ve světě),

- z hlediska systému výroby (jde o rukodělnou manufakturní výrobu využívající pro práci podomácku i faktorské metody),
- z hlediska řemeslného postupu s vysokým podílem ruční práce a s individuálním tvůrčím přínosem (skleněné vánoční ozdoby se vyrábějí podle tradičního principu, také se však jedná o velice kvalitní ruční výrobu s uplatněním vlastní invence řemeslníka, pokud jde o konečnou formu výrobku)

Ad d):

Postup výroby se předává z generace na generaci místních obyvatel již od 19. století, proto se také stále udržuje lidová tradice této výroby vánočních ozdob v regionu Krkonoše, přičemž základní princip této výroby, jak je popsán v bodě 3 a v Příloze č. 1 – historická stať, je v podstatě beze změny.

Ad e):

Skleněné vánoční ozdoby z Poniklé přinášejí ojedinělé svědectví minulosti a současného řemeslného umění. Výrobky totiž v sobě skrývají historickou tradici z této oblasti a zejména řemeslné umění krkonošských perlařů. Statek je v rámci České republiky ojedinělým svědectvím manufakturní výroby využívající i faktorského systému v oblasti zpracování skla rukodělnou podomáckou výrobou – v tomto smyslu je toto svědectví unikátní z hlediska historie a také v rámci sklářské produkce jako celku již svým předmětem (vánoční ozdoby ze skleněných perliček), tak svým postupem (ruční navlékání skleněných elementů na drátky a jejich ruční spojování do prostorových tvarů s vysokým podílem invence řemeslníka), který trvá již přes dvě století. Z mezinárodního hlediska jde tedy o českou výjimečnou tradici.

Ad f):

O tom, že je perlařství vnímáno jako lidové řemeslo, svědčí i texty místních lidových písní – viz Příloha č. 1 – historická stať. Z taxonomického hlediska se jedná o sklářské zlidovělé řemeslo, jež můžeme označit za ojedinělý fenomén, neboť se nikde jinde na světě nevyskytuje podobný postup výroby tradičních vánočních ozdob ze skla. Statek dokonale reprezentuje zlidovělé sklářské řemeslo, resp. soubor všech těch lidových řemesel, která využívají dnes již průmyslově vyráběnou surovinu (v daném případě sklo, v jiných případech textilní vlákno, tkaninu či kov apod.) v procesu rukodělné přeměny

výchozího materiálu ve finální výrobek silně individualizovaný s vysokým podílem tvůrčích schopností a dovedností řemeslníka.

Ad g):

Statek reprezentuje činnost nositelů statku, neboť pracovníkům a spolupracovníkům zajišťuje zdroj obživy, kontakt s výrobou vánočních ozdob tvoří součást jejich života. Reprezentuje jejich individuální osvojení a uchopení tradičního řemeslného postupu i kreativitu při utvoření finální formy výrobku – vánoční ozdoby ze skleněných perel. Z tohoto pohledu reprezentuje v jejich sociální (profesní) i kulturní identitě. Zároveň si však uvědomují význačnost perlařského řemesla a i lidové tradice, jež je historicky spojena s jejich regionem.

Ad h):

Návrh zápisu statku na Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky byl s nositeli statku projednán. Poskytli řadu informací a konzultací využitých při zpracování této nominace. Návrh zpracovalo Muzeum Českého ráje v Turnově za podpory a aktivní spolupráce s rodinou Kulhavých (majitelé manufaktury). Podání této nominace se děje s jejich svobodným a poučeným souhlasem, jakož i souhlasem ostatních nositelů statku (viz bod 5), na znamení čehož jsou připojeny jejich podpisy v Příloze 3 – Identifikace nositele statku.

Čestné prohlášení navrhovatele:

Prohlašuji, že všechny údaje, které jsem výše uvedl, jsou pravdivé a úplné a beru na vědomí, že uvedení údajů nepravdivých anebo neúplných je důvodem k vyřazení statku ze Seznamu. Zavazuji se, že v případě zápisu statku do Seznamu jsem povinen Národnímu ústavu lidové kultury poskytnout veškerá nezbytná data a součinnost pro redokumentaci statku podle čl. 5 a že jejich neposkytnutí může být důvodem k označení statku za ohrožený podle čl. 12, případně za zaniklý podle čl. 13.

Datum: 16. 2. 2015

Jméno a příjmení statutního orgánu navrhovatele: Muzeum Českého ráje v Turnově

podpis: Skálova 71, 511 01 TURNOV, v zastoupení PhDr. Vladimíra Jakouběová

Otisk razítka:

MUZEUM
ČESKÉHO RÁJE
Skálova 71
511 01 TURNOV

Souhlas se zveřejněním údajů

Navrhovatel souhlasí se zveřejněním nominační dokumentace

včetně osobních údajů – s výjimkou osobních údajů
(nehodící se škrtněte)

Datum: 16. 2. 2015

Podpis:

Otisk razítka:

MUZEUM
ČESKÉHO RÁJE
Skálova 71
511 01 TURNOV

C. SCHVALOVACÍ DOLOŽKA

Statek k zápisu do Seznamu navrhl:

Jméno či název navrhovatele a datum předložení návrhu:
Muzeum Českého ráje v Turnově, příspěvková organizace Libereckého kraje, Skálova 71, Turnov 511 01, v zastoupení PhDr. Vladimíra Jakouběová, zpracovatel Mgr. Jaroslav Kříž
Podpis:

Datum doručení návrhu na Ministerstvo kultury: 14. 5. 2015

Číslo jednací: MK 30967/2015 ORNK

Pořadové číslo návrhu: 14/2015

Nominaci posoudili z odborného hlediska:

Jméno či název posuzovatele, text a datum zpracování posudku:
PhDr. Petr Nový, 11. 2. 2015
Doporučení posuzovatele: Viz Přílohy

Podpis: Viz Přílohy

Jméno či název posuzovatele, text a datum zpracování posudku: ***Doporučení posuzovatele:*** viz posudek v příloze ***Podpis:*** *Jméno či název posuzovatele, text a datum zpracování posudku:* *Doporučení posuzovatele:* viz posudek v příloze *Podpis:*
Doporučení Národní rady pro tradiční lidovou kulturu k zápisu statku do Seznamu:
Doporučení Národní rady: doporučuje ministrovi kultury k zápisu *Datum a podpis předsedy:* 24. 11. 2015
Souhlas ministra kultury se zápisem:
Datum souhlasu ministra kultury se zápisem statku do Seznamu: 28. 12. 2015 *Číslo jednací:* MK-S 16821/2015 *Podpis ministra kultury:*

Souhlasem ministra kultury je návrhový list považován za list evidenční.

Datum zápisu statku do Seznamu: *Pořadové číslo statku v Seznamu:*

D. REDOKUMENTACE STATKU

Údaje o periodické redokumentaci statku:
Datum: *Nález:* *Návrh nápravných opatření:* *Datum:* *Nález:* *Návrh nápravných opatření:* *Datum:* *Nález:* *Návrh nápravných opatření:*

Doporučení Národní rady pro tradiční lidovou kulturu s označením statku za ohrožený:
Datum posledního šetření (redokumentace) statku:

Nález: *Návrh nápravných opatření a datum nejbližší kontroly statku:* *Stanovisko Národní rady k označení statku jako ohroženého:* *Datum a podpis předsedy:* *Souhlas ministra s označením statku za ohrožený:* *Číslo jednací:* *Datum a podpis ministra* *Datum označení statku v Seznamu za ohrožený:*
Doporučení Národní rady pro tradiční lidovou kulturu s výmazem označení statku za ohrožený:
Datum posledního šetření (redokumentace) statku: *Nález:* *Stanovisko Národní rady k výmazu označení statku za ohrožený:* *Návrh dalších nápravných opatření, bude-li jich třeba:* *Datum a podpis předsedy* *Souhlas ministra s výmazem označení statku za ohrožený:* *Číslo jednací:* *Datum a podpis ministra* *Datum výmazu označení statku v Seznamu za ohrožený:*
Doporučení Národní rady pro tradiční lidovou kulturu k označení statku za zaniklý:
Datum posledního šetření: *Nález:* *Doporučení Národní rady:* *Datum a podpis předsedy:*
Souhlas ministra kultury s označením statku za zaniklý:
Číslo jednací: *Datum:* *Podpis ministra kultury:*
Datum označení statku v Seznamu za zaniklý:

E. ZMĚNA NOSITELE/NOSITELŮ STATKU

Změna nositele statku:
a) je-li jím fyzická osoba: *Jméno a příjmení:* *Datum narození:* *Adresa trvalého pobytu:* *Korespondenční adresa:*

Telefon: *E-mail:* Souhlas nového nositele/nových nositelů statku se zpracováním osobních, příp. citlivých údajů o nositeli statku:[4] *Nositel statku ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů* *a) dává souhlas Ministerstvu kultury a Národnímu ústavu lidové kultury jako správcům a zpracovatelům dat se zpracováním osobních údajů, příp. citlivých údajů, pro potřeby zpracování a posouzení nominace, případné vedení údajů v evidenci kulturních statků zařazených do Seznamu a s využitím těchto dat pro potřeby dokumentace a redokumentace statku,* *b) dává souhlas Ministerstvu kultury a Národnímu ústavu lidové kultury jako správcům a zpracovatelům dat se zveřejněním jména a příjmení při prezentaci tohoto statku v souvislosti se Seznamem.* *Datum a podpis:*
b) je-li jím právnická osoba: *Jméno/název:* *Sídlo (adresa):* *Identifikační číslo:* *Statutární orgán:* *Kontaktní telefon:* *Kontaktní e-mail:*
Souhlas nového nositele/nových nositelů statku s periodickou redokumentací:
Nositel/nositelé statku souhlasí s periodickou redokumentací statku prováděnou Národním ústavem lidové kultury zpravidla jednou za sedm let. Svým podpisem se zavazuje/zavazují, že pokud dojde k jakýmkoliv změnám v identifikačních údajích uvedených v bodě 5, neprodleně tuto skutečnost ohlásí Ministerstvu kultury. *Datum a podpis:*

[4] Viz poznámka č. 12

Reçu CLT / CIH / ITH
Le 01 AOUT 2019
N° 443

Nomination and Registration Sheet of the intangible element of traditional folk culture for inscription on the List of Intangible Elements of Traditional Folk Culture of the Czech Republic

A. IDENTICATION OF THE ELEMENT NOMINATED
1. Name of the element nominated for inscription on the List:
Folk Tradition of Glass Beads Christmas Ornaments
2. Frequency of the Element:
Hand production of Christmas ornaments from glass beads (hereinafter referred to as "Christmas decorations") is linked to the village of Poniklá in the Krkonoše (Giant) Mountains. This craft is carried on uninterrupted year-round. It is part of a centuries old tradition involving the production of glass bead Christmas ornaments in the Podkrkonoší area.
3. Brief description of the Element:[1]
During the 15th and 16th centuries, glassworks appeared in the Jizerské (Jizera) and Krkonoše (Giant) Mountains. Because of the hilly terrain no coherent glass-making industry could exist. Most people worked at home with semi-finished products from glass workshops under a commission merchant system, creating glass products over a burner. One of the activities involved was the production of hollow glass beads. Blown glass beads were widely used: in the past, beads were primarily used for the production of costume jewellery. From the 19th century to the present, the beads are intended mainly for the production of Christmas ornaments, which is the subject of this nomination, but they can also be found as accessories on traditional folk costumes. Blown beads are lightweight, hollow, thin-walled glass beads of varying shapes, which are produced by blowing different coloured glass tubes over burners and lamps. The tube would be heated over a burner while air was blown through the mouth, creating a bead. A skilful bead maker (blower) could "hand" blow 200 to 300 dozen beads a day. Subsequently, wooden or metal moulds were used, into which the beads would be blown. When it became fashionable to decorate Christmas trees, a tradition which arrived in Bohemia from Germany, glassmakers invented a method of threading individual beads on wires and turning these into different shapes of decorations for the Christmas tree. The idea caught on very well and this resulted in the production of Christmas decorations from threaded glass beads. Because the work was done at home, each family made slightly different decorations. A hundred years later, the manufacturing process has remained essentially the same. Bulb blowers and moulds are still in use, (the Element holder owns thousands of moulds). However the burners no longer use kerosene or petrol, but gas, and blowers are used instead of bellows. But, as was previously the case, the blowing of beads is more dependent on the skills and experience of the blower than on sophisticated technology. Just as during the beginning of the last century, some activities are still carried out at home,

[1] The brief description of the Element contains the actual description of the element, the level of authenticity, a historical overview of the development of the Element, a description of its function, the materials and technologies used, etc.

especially the blowing and cutting of beads, threading them on to wires and assembling wires into various forms of ornaments. To date, 20,000 Christmas ornament patterns have been preserved. The originality and uniqueness of the Christmas decorations made of threaded glass beads lies in their variability. Their actual form relies on the skill, experience and imagination of the threader (assembler). Because it is produced by hand, each ornament is unique and the manufacturer is de facto free in terms of the form of the ornament (instead of a classic Christmas star, they can assemble beads to make a pram, a scooter or other more modern motif) unless they are following a pattern. This is why they can reach out to a wider range of potential customers than glass ornaments produced in industrial series.

There is currently only one workshop in the Czech Republic producing Christmas ornaments from threaded glass beads. The Rautis workshop in Poniklá, as one of the holders of the Element, understands that it is the world's last company to preserve the know-how of beaded Christmas decorations using the old techniques. In order to maintain this cultural tradition in their region, the owners of the workshop have decided to make their production facilities accessible to the public.

4. Geographical Location of the Element[2]

Production of handmade Christmas decorations from threaded glass beads is historically associated with the villages of Benecko, Poniklá and Vítkovice in the area of Podkrkonoší. The centre of production has been Poniklá where this craft is still practised today. Poniklá village is situated in the district of Semily in the Liberec Region. This type of production is traditional to the Krkonoše region.

In terms of a cultural and geographical comparison, we could designate the nominated Element as a unique phenomenon, because no comparable techniques for handmade production of traditional Christmas decorations exist anywhere else in the world. In an international context this Czech tradition is therefore totally exceptional.

5. Identification of the Element Bearer:

The bearers of the Element are the owners, employees and home-workers co-operating with a manufacturing company, Rautis, a.s. at Poniklá, which operates on the basis of a traditional commission merchant system.

a) they are the following natural persons:

Marek Kulhavý, 18.6.1978, Poniklá 13, 512 42 Poniklá, 736109917, *blower, cutter, threader,* marek@rautis.cz

Ludmila Kohoutová, 13.5.1971, Zadní Mostek 13, 544 75 Zadní Mostek, 773535085, *blower,* kohouti13@seznam.cz

Jaroslava Valášková, 7.9.1961, Bítouchov 155, Semily 513 01, 732334386, *blower.*

Jitka Janatová, 20.6.1065, Roprachtice 148, Semily 513 01, 736149508, *blower.*

The Element Bearers' consent to the processing of personal or sensitive data on the element bearers:[3]

---

[2] Region (regions), district (districts), village (villages), part of the village. If the Element appears on the territory of more than one state, this should be stated.

[3] Pursuant to Act No. 101/2000 Coll., on personal data protection, personal data is deemed to be any information relating to an identified or identifiable data subject. Processing of personal data means any operation or set of operations which is systematically performed on personal data by the data controller or processor, whether or not by automated or other means. Processing of personal data means in particular the collection, recording on a data medium, disclosure, adaption or alteration, retrieval, use, transmission,

Pursuant to Act No. 101/2000 Coll., on personal data protection, the Element Bearer

a) *gives his/her consent to the Ministry of Culture and the National Institute of Folk Culture, as data controller and data processor, to process personal or sensitive data for the needs of processing and assessing the nomination, or to keep data in the records of cultural elements inscribed on the List and to use these data for the documentation or re-documentation of the Element*
b) *gives his/her consent to the Ministry of Culture and the National Institute of Folk Culture, as data controller and data processor, to publish his/her name and surname when presenting the Element in relation to the List.*

Date and signature: **See Annex 3: TEXT DOCUMENTS/Identification of the element bearers**

b)they are the legal entity:
Rautis, a.s.
Poniklá 151
512 42 Poniklá
Tel: +420 483 300 036, 736 109 917
Fax: +420 483 300 260
Email: info@rautis.cz
Website: www.rautis.cz, www.perlickoveozdoby.cz

6. Consent of the Element Bearer(s) to periodical re-documentation:

The Element Bearer(s) consent to the periodical re-documentation of the Element by the National Institute of Folk Culture, generally once every seven years. By signing below, he/she/they confirm that, should any changes occur to the identification data set out in point 5 above, they will notify the Ministry of Culture of this without delay.
Date and signature: **See Annex 3: TEXT DOCUMENTS/Identification of the Element bearers**

7. Author of the Element, if known:

The author of the Element is not known, this is a traditional folk craft.

8. Consent of the Element author to the use of the Element for the purposes of maintaining the List and its publication:

The author of the Element consents to the use of the Element for the purposes of maintaining the List and its publication.
Date and signature:

-

9. Time Period Associated with the Element

Glassmaking is an ancient manufacturing sector, which was known as far back as medieval times. We can date the history of this industry to the medieval period in Bohemia. The development of glassmaking was associated with the colonisation of the border areas. Glass production in Krkonoše can be dated back to the second half of the 14th century. However, the production of glass beads is somewhat younger. This art was brought to Bohemia by German glassmakers, who settled the Jizerské Mountains from the 15th century

---

dissemination, publication, storage, exchange, sorting or combining, restriction or destruction of data. Sensitive data is personal data relating to the nationality, racial or ethnic origin, political beliefs, membership of unions, religious and philosophical beliefs, sentencing for a criminal act, state of health or sexuality of the data subject and genetic information on the data subject.

during the colonisation, from where this production expanded into the Krkonoše Mountains.
Glass beads were originally blown for costume jewellery production and later, as decorating Christmas trees became more popular in the Czech lands two centuries ago, glassmakers began to thread beads onto wires during the second half of the 19th century and to use them to create miniature copies of the things they had around them. They produced bead baskets, fans, jugs, spiders and stars.
The highest point in terms of sales occurred during the 1920s and 30s, when Christmas decorations were primarily produced for export abroad. Despite fashion and economic fluctuations, this production still continues to day.

10. Taxonomy of the Element:

Under the Methodical Guidelines for administration of the List of Intangible Elements of Traditional Folk Culture of the Czech Republic, the subject of the nomination falls under the fifth indent in the 2nd paragraph in Article 2.
Under the Convention on Safeguarding of Intangible Cultural Heritage definition it falls under the category listed under letter (e), paragraph 2, Article 2.
We classify the domestic production of Christmas decorations as traditional glassmaking craftsmanship. Its main material characteristic consists of the fact that each Christmas decoration is created from blown, hollow, glass beads (mainly silvered) threaded by hand on metal wires, which are again threaded (assembled) into the shape of the ornament. These are still produced through a method of manufacture that relies on a commission merchant system. From a historic and geographic perspective, this concerns the preservation of a folk tradition in the Krkonoše region, because Poniklá is the only place in the Czech Republic where this traditional craft is preserved and practised.

11. Objective factors threatening the Element, if these exist:

The Element could be threatened by insufficient sales of Christmas ornaments. Although demand currently meets its existential needs, future years may bring economic uncertainty, as occurred, for example, in 2002 during the crisis on the American market. It is also important to note that people are losing respect for traditions and for craftsmanship. It is therefore crucial to popularise the Element in order to preserve it, to maintain and expand the circle of customers, thereby ensuring the continued sustainability of production.

12. Safeguarding Measures to avoid risks of extinction of the element, if such risks exist:

Measures to preserve the nominated Element should be implemented on at least two levels:

I. At the level of professional institutions: this primarily concerns the National Institute for Folk Culture in Strážnice and the Muzeum Českého ráje in Turnov.
II. At the level of the Liberec Region and the Ministry of Culture of the Czech Republic.

Ad I.) Measures to preserve the nominated Element at the level of professional institutions: the National Institute for Folk Culture in Strážnice.

A. Activities of the National Institute for Folk Culture in Strážnice

- According to the Methodical Guidelines for administration of the List of Intangible Elements of Traditional Folk Culture of the Czech Republic, it is expected that, in

accordance with Article 11 thereof, the National Institute for Folk Culture will carry out regular monitoring of the element, if it is inscribed in the List of Intangible Elements of Traditional Folk Culture of the Czech Republic.

- Where the NIFC organises activities to raise awareness of a set of elements inscribed in the List of Intangible Elements of Traditional Folk Culture of the Czech Republic (e.g. when publishing group representational materials) awareness will also be raised of the nominated element.

B. Specialised programmes (under the auspices of the Muzeum Českého ráje in Turnov

- The Muzeum Českého ráje in Turnov, in collaboration with the Element Bearer, will establish contacts with professional institutions (primarily the NIFC, other professional regional centres involved in traditional folk culture established by the Region on the basis of the Strategy for improved care for traditional folk culture, approved by Government Resolution No. 571/2003 and ethnographic and technical museums established at national level) and will cooperate on programmes teaching children and young people in particular techniques for the production of traditional Christmas decorations from Krkonoše, including allowing them to produce ornaments themselves. This is already possible in the Rautis a.s. workshop premises – one of the Element bearers. During the excursion, visitors can see each step of the production of ornaments. Afterwards, they can make their own ornament in the "creative workshop". One of the elements of this programme should also be a travelling exhibition.

Date: 2016-2017

- To prepare the nomination of one of the Element Bearers for the award of the national title "Bearer of the Traditional Craft" and, in the event the award is granted, consistently to use the trademark administered by the NIFC for those awarded this title.

Date: Spring 2016

Ad II.) Measures to preserve the nominated Element at the level of the Regional Authority for the Liberec Region and the Ministry of Culture of the Czech Republic.

- The Liberec Region will use the nominated Element to promote the region's folk culture. The traditional production of Christmas decorations from glass beads will be included as an important element of traditional folk culture in promotional materials, including publications for tourism.

Date: ongoing

- The Muzeum Českého ráje in Turnov will apply to the Liberec Region and the Ministry of Culture of the CR for financial support to develop an expert study focusing on the history and development of traditional Christmas decorations from threaded glass beads, or obtain financing for a publication that would explain this phenomenon to the professional and general public both at home and abroad, where this could also be used for a possible publication listed under the second indent of the NIFC.

Date: February 2016

13. Sources, literature and references to documentary material that is not attached to this sheet:

Sources:

Part of the collection of the Municipal Museum in Železný Brod
Part of the collection of the Museum and Pojizerské galerie in Semily
Part of the collection of the Muzeum Českého ráje in Turnov
Part of the collection of the Museum of Glass and Jewellery in Jablonec nad Nisou
Archives of the company Rautis, a.s.
Chronicle of the village of Poniklá 1918-1944
Territorial State Archives in Litoměřice
District State Archives in Semily

Literature:

BACHMANNOVÁ, Jarmila: *Co my toho prožili – Vyprávěnky z Podkrkonoší I.,* Liberec 2012. ISBN 978-80-87607-07-7.
BACHMANNOVÁ, Jarmila: *Jak to bylo dřív – Vyprávěnky z Podkrkonoší II.,* Liberec 2013. ISBN 978-80-87607-18-3.
BAŠTA, Jirí: *Křehké vánoční řemeslo – Skleněné Vánoce z Poniklé, in:* Krkonoše – Jizerské hory, ISSN 1214-9381, 2010, almanac 43, no. 12 pages 4-9.
DRAHOTOVÁ, Olga: *Historie sklářské výroby v českých zemích – Od počátků do konce 19. století, Vol. I,* Prague 2005. ISBN 80-200-187-7.
HOLUBEC, Jindřich: *Vděčné vzpomínky – z pamětí a tvorby ponikelského rodáka,* Liberec 2004. ISBN 80-86807-05-3.
KIRSCH, Roland: *Historie sklářské výroby v českých zemích – Od konce 19. století do devadesátych let 20. století,* Volume II, part 1, Prague 2003. ISBN 80-200-1069-6.
KIRSCH, Roland: *Historie sklářské výroby v českých zemích – Od konce 19. Století do devadesátych let 20. století,* Volume II, part 2, Prague 2003. ISBN 80-200-1104-8.
Krkonoše – příroda, historie, život, Prague 2007. ISBN 978-80-7340-104-7.
NEUWIRTH, Waltraud: *Gablonzer Glasperlen-Christbaumschmuch – Sterne,* Vienna 2009. ISBN 978-3-900282-62-2.
NEUWIRTH, Waltraud: *Glasperlen-Christbaumschmuch,* Vienna 1995. ISBN 3-900282-45-5.
NEUWIRTH, Waltraud: *Perlen aus Gablonz,* Vienna 1994. ISBN 3-900282-44-7.
NOVÝ, Petr: *Soumrak perličkového kraje – vyprávění o skleněné bižuterii, osudech sklářů, sekacích strojích a Lučanské Pozdvižce z 29. Ledna 1890,* Liberec – Jablonec nad Nisou 2011. ISBN 978-80-87100-14-1.
PATKOVÁ, Jana: *Perly v každé chalupě,* in: V, ISSN 1213-7375, 207 almanac IV, no. 4, pages 68-73.
PETERKA, Oldřich: *Pamětní listy obce Poniklá 1354-2004,* Poniklá 2004.
SCHEYBALOVÁ, Jana: *Krajem skla a bižuterie,* Železný Brod 1998. ISBN 80-901972-5-6.
Sopros de Nadal – Adornos atresanais de vidro, Pontevedra 2013. ISBN 978-84-95632-59-3.

Internet links:

www.perlickoveozdoby.cz
www.ponikla.cz
www.rautis.cz
www.viafabrilis.eu

Film material:

Folklorika – Perličky z Poniklé, Czech Television, Czech Republic 2014, directed by Renata Šáchová, premiere 17.1.2015,
Available at: http://www.ceskatelevize.cz/porady/1102732990-folklorika/.

Náš venkov – Jestřábská zastavení, Czech Television, Czech Republic 2012, directed by Zdeněk Pojman, premiere 22.12.2012,
Available at: http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1097944695-nas-venkov/212562243400011-jestrabska-zastaveni/.

Reportéři ČT – "Kerkonošské perle" vánoční česká tradice, Czech Television, Czech Republic 2008, directed by David Vondráček, premiere 22.12.2008.
Available at: http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1142743803-reporteri-ct/20452801240048/.

Toulavá kamera – Perlaři z Poniklé, Czech Television, Czech Republic 2013, premiere 3.3.2013,
Available at: http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1126666764-toulava-kamea/213411000320303/obsah/246920-perlari-z-ponikle/.

B.JUSTIFICATION OF THE NOMINATION

The main requirements for the inscription of the Element on the List, where the justification must be described separately for each of these requirements, are as follows:
The Element is:

- *a) still living and still has its social and cultural function and*
- *b) it is part of the intangible cultural heritage as defined in point 2 of the Methodical Guidelines and*
- *c) it is highly authentic and*
- *d) it is handed down from generation to generation*
- *e) it is unique in terms of the rareness of the evidence of this element, particularly from a historic, ethnological, cultural and anthropological perspective, as well as related social sciences, within the context of the set of phenomena relating to it (see the taxonomy of the element in section A of this document),*
- *f) it is highly representative of the set of phenomena relating to it (see the taxonomy of the element in section A of this document), within the region or within the state as a whole if this set of phenomena extends over its entire territory.*

The Element is also:

- *g) highly representative in relationship to the society of other bearers of the element, in particular in terms of their historic, social and cultural identity, and*
- *h) it has been nominated for inscription on the List on the basis of participation by society or other groups, or persons affected or other bearers of the element in question and with their free, ongoing and informed consent, which must be evidenced.*

Ad a):
The Element is still living, because the Element bearers have been making Christmas

decorations from glass beads using traditional methods since the 19th century. This traditional method of production is therefore over a hundred years old and still maintains its cultural and social function in the region. For the Element bearers (and those working in the workshop) the production of Christmas decorations is a source of income, while contact with the production of glass beads and beaded Christmas decorations forms part of their everyday lives. However they are also aware of the distinctive nature of the bead craft and the historic tradition associated with their region. They see it as the folk heritage of the Krkonoše region.

Ad b):
We have included the method of handmade production in our intangible cultural heritage, because it meets the definition of this heritage, as defined in Article 2 (a), given that it concerns skills as well as materials and the finished artefacts, i.e. Christmas decorations from threaded glass beads, which the bearers, i.e. blowers, threaders, etc., regard to be part of their intangible cultural heritage, as well as the source of their income. This intangible cultural heritage, or its resulting artefacts, handed down from generation to generation, is constantly evolving to reflect their history, it is a sign of their identity, because it is also the result of their individual skills (dexterity, prowess) and individual creativity as regards the final form of the product, while the application of tried and tested methods is a sign of the continuity of this heritage. In itself, the fact that this nominated Element only exists in this part of the world is evidence of its contribution to cultural diversity; as do the skill and creative imagination needed to produce these decorations.

Ad c):
The Element is highly authentic:

- from a geographical perspective (it continues to be produced in the area it originated and nowhere else in the world),
- in terms of the method of production (handmade production using cottage industry and commission merchant methods),
- in terms of the traditional processes followed, with a high proportion of handwork and individual creative input (glass Christmas decorations are produced by traditional methods, which also rely on high-quality manual work and the application of the craftsman's own inventions where the final form of the product is concerned).

Ad d):
The production process has been handed down from generation to generation of local families from the 19th century, which is why the folk tradition of this production of Christmas decorations is still preserved in the Krkonoše region, where the basic principle of this production, as described in point 3 and in Annex 1 – historical treatise, has remained fundamentally unchanged.

Ad e):
Glass Christmas ornaments from Poniklá provide unique evidence of historic tradition and contemporary craftsmanship. The Element incorporates within itself the historic tradition of this area and, in particular, the craft of the Krkonoše beaders. Within the Czech Republic, this Element is a unique example of cottage industry using the commission merchant

principle for hand processing of glass by home-workers – in this sense this Element is unique in terms of history and also within the context of glassmaking as a whole, both in terms of the product (Christmas decorations made from glass beads) and in terms of the production process (the manual threading of glass beads on wires and their manual assembly into three-dimensional shapes with a high proportion of creativity by the craftsman) which has continued over the course of over two centuries. In an international context, it is therefore an exceptional Czech tradition.

Ad f):
The fact that bead making is perceived as a folk craft is also confirmed by the texts of local folksongs – see Annex 1 – historical treatise. From a taxonomical perspective it is traditional glassmaking craftsmanship, which we can designate a unique phenomenon, because there is no similar process for the production of traditional Christmas decorations from glass to be found anywhere else in the world. This Element perfectly represents traditional glassmaking craftsmanship, respectively a set of all these folk crafts which now use material produced on an industrial scale (in this given example glass, in other cases textile fibres, woven fabrics or metal, etc.) in a process where the manual transformation of the material emerging in the final product is highly individualised, with a high level of input from the creative abilities and skills of the craftsman.

Ad g):
The product represents the activities of the Element bearers, because it acts as a means of livelihood for workers and co-workers, contact with the production of Christmas decorations forms part of their lives. It represents their individual appropriation and assumption of traditional production methods and their own creativity when assembling the final forms of the product – Christmas decorations from glass beads. From this perspective it represents their social (professional) and cultural identity. At the same time however, they are aware of the distinctive nature of the bead craft and also the folk tradition which has been historically associated with their region.

Ad h):
The proposal to inscribe the product in the List of Intangible Elements of Traditional Folk Culture of the Czech Republic was discussed with the Element bearers. They provided much of the information and consultation used during the preparation of this nomination. The proposal was prepared by the Muzeum Českého ráje in Turnov with the support and active cooperation of the Kulhavý family (owners of the workshop). This nomination has been submitted with their free and informed consent, as well as the consent of the other Element bearers (see point 5), as confirmed by their signatures attached in Annex 3 – Identification of the Element bearers.

Affidavit by the Nominator:

I declare that all the information I have set out above is true and complete and I understand that the inclusion of any untrue or incomplete information is grounds for removing the Element from the List. I understand that if the Element is inscribed in the List I am required to provide the National Institute for Folk Culture with all essential data and cooperation for the re-documentation of the Element pursuant to Article 5 and that any failure to provide this may be grounds for designating the Element as at risk, pursuant to

Article 12, or as extinct pursuant to Article 13.

Date: 16.2.2015

Name and surname of the statutory body of the nominator: Muzeum Českého ráje in Turnov.

Signature: *(handwritten signature)* Skálova 71, 511 01 TURNOV, represented by PhDr. Vladimira Jakoubéová
Stamp: MUZEUM ČESKÉHO RAJE
Skálova 71
511 01 TURNOV

Consent to the publication of data

The nominator consents to the publication of the nomination documentation
Including personal data – with the exception of personal data
(please cross out as appropriate)

Date: 16.2.2015
Signature: *(signature)*
Stamp: MUZEUM ČESKÉHO RAJE
Skálova 71
511 01 TURNOV

C. APPROVAL CLAUSE

The Element for inscription in the List was nominated by:

Name or title name of the applicant and the submission date:
Muzeum Českého ráje in Turnov, organisation funded by contributions made by the Liberec Region, Skálova 71, Turnov 511 01, represented by PhDr. Vladimira Jakoubéová, nomination written by Mgr. Jaroslav Kříž
Signature: (handwritten signature)

Date of receipt of the proposal by the Ministry of Culture: 14.5.2015

Reference no.: MK 30967/2015 ORNK *(handwritten)*

Sequence number of the proposal: 14/2015 *(handwritten)*

The expert review of the nomination:

Name or title of the reviewer, text and date of the expert opinion:
PhDr. Petr Nový, 11.2.2015
Recommendation of the reviewer: See the Attachments

Signature: See the Attachments

Name or title of the reviewer, text and date of the expert opinion:

Recommendation of the reviewer: See Expert Opinion in the Attachment

Signature:

Name or title of the reviewer, text and date of the expert opinion:

Recommendation of the reviewer: See the Expert Opinion in the Attachment
Signature:

Recommendation by the National Council for Traditional Folk Culture for inscription of the asset in the List:

Recommendation by the National Council: recommends to the Ministry of Culture for inscription

Date and Chairperson's signature: 27.11.2015 (handwritten signature)

Endorsement of inscription by the Minister of Culture:

Date of the Ministerial Endorsement of inscription in the List: 28.12.2015 *(handwritten)*

Reference no.: MK-S 16821/2015

Signature of the Minister of Culture: (handwritten signature)

After endorsement by the Minister of Culture, the Nomination Proposal Sheet is considered to be the Registration Sheet

Date of inscription of the asset in the List:

The sequence number of the asset in the List:

D. RE-DOCUMENTATION OF THE ASSET

Information concerning the re-documentation of the asset:

Date:
Findings:
Proposed remedial measures:

Date:
Findings:
Proposed remedial measures:

Date:
Findings:
Proposed remedial measures:

Recommendation by the National Council for Traditional Folk Culture to designate the asset as at risk:

Date of the last investigation (re-documentation) of the asset:
Findings:

Proposed remedial measures and date of the next investigation of the asset:

Opinion of the National Council concerning the designation of the asset as at risk:
Date and signature of the Chairman:

Approval by the Minister of the designation of the asset as at risk: *Reference no.:* *Date and signature of the Minister* *Date the asset is designated in the List as at risk:*
Recommendation by the National Council for Traditional Folk Culture to delete the designation of the asset as at risk:
Date of the last investigation (re-documentation) of the asset: *Findings:* *Opinion of the National Council concerning the deletion of the designation of the asset as at risk:* *Proposed additional remedial measures if necessary:* *Date and signature of the Chairman:* *Approval by the Minister of the deletion of the designation of the asset as at risk:* *Reference no.:* *Date and signature of the Minister* *Date the designation of the asset in the List as at risk is deleted:*
Recommendation by the National Council for Traditional Folk Culture to designate the asset as extinct:
Date of the last investigation: *Findings:* *Recommendation of the National Council:* *Date and signature of the Chairman:*
Approval by the Minister of Culture with the designation of the asset as extinct:
Reference no.: *Date:* *Signature of the Minister of Culture:*
Date the asset is designated as extinct in the List:
E. CHANGE IN THE ELEMENT BEARER(S)
Change in the Element bearer:
a) If a natural person: *Name and surname:* *Date of birth:* *Permanent address:* *Correspondence address:* *Telephone:* *Email:* Consent by the new Element bearer(s) to the processing of person or sensitive information on the Element bearers:[4] *Pursuant to Act No. 101/2000 Coll., on personal data protection, the Element Bearer*

[4] See note no. 12

a) *gives his/her consent to the Ministry of Culture and the National Institute of Folk Culture, as data controller and data processor, to process personal or sensitive data for the needs of processing and assessing the nomination, or to keep data in the records of cultural elements inscribed on the List and to use these data for the documentation or re-documentation of the Element* b) *gives his/her consent to the Ministry of Culture and the National Institute of Folk Culture, as data controller and data processor, to publish his/her name and surname when presenting the Element in relation to the List.* *Date and signature:*
b)if a legal entity: *Name/title:* *Registered office (address):* *Identification number:* *Statutory body:* *Contact telephone:* *Contact email:*
Consent by the new Element bearer(s) to periodical re-documentation:
The Element Bearer(s) consent to the periodical re-documentation of the Element by the National Institute of Folk Culture, generally once every seven years. By signing below, he/she/they confirm that, should any changes occur to the identification data set out in point 5 above, they will notify the Ministry of Culture of this without delay. *Date and signature:*